

NYHETSBRÉV 4:2015

(Publicerat 2015-12-03)

I. Om konsten att läsa *Vart är världen på väg? ó* eller varför skrev jag över 600 sidor när alla har ont om tid

Att skriva en bok ställer sina speciella krav. Men när det väl är gjort så inträder den fas när man önskar sin skapelse all lycka. Som författare står man lite vid sidan av och undrar hur den kommer att klara sig och uppfattas. Men inte bara det. Med tiden får man också ett djupare perspektiv på det som man försökte uttrycka. Det gäller i varje fall mig.

En sak som bidrar till den här processen är de reaktioner som boken ger upphov till. Men också de uteblivna reaktionerna. Det har nu hunnit bli en del recensioner, och dessutom har jag fått en hel del reaktioner på mejl. Flera dessutom djupt berörande. Och av dessa intryck plus min egen självgående efterhandskontemplation över skrivandet börjar en bild träda fram av boken som jag vill dela med mig av. En bild som på sätt och vis kan fungera som författarens välmenande råd till sina läsare.

Boken är ju krävande i den meningen att den presenterar en hel del teorier om hur den västerländska civilisationen växt fram och hur den genom tiderna betraktat sin egen roll och utvecklingsgång. Och dessutom presenterar den olika teorier om framtiden. Allt sammanvävt med att jag steg för steg presenterar hur jag själv ser på frågorna om hur vi skapat vårt problematiska nu och om vad som behöver göras för att vi skall kunna förverkliga den lysande framtid som jag menar finns inom räckhåll.

Så för alla läsare som har den för vår tid så dominerande inställningen att det viktiga här i världen är kunskap, så blir en bok på dryga 600 sidor ó som dessutom är fylld till brädden av olika teorier ó nästan avskräckande. Man står där med åtta hekto papper i handen och tänker: öSå mycket att lära sig och komma ihåg. Så mycket kunskap. Jag blir trött bara jag tänker på det. Men [innehållsförteckningen](#) tyder i varje fall på att boken är intressant.ö

Men då säger jag att bokens syfte primärt inte är att läsaren skall lära sig en massa teorier om historien och framtiden. Det blir säkert en bieffekt av läsningen för dem som är begåvade med gott minne. Och syftet är egentligen inte heller att läsaren skall lära sig vad jag mer specifikt anser om tidens stora frågor. Nej boken är primärt en inre resa. Trots att det är en fackbok, så är det egentligen ett slags till fackbok förklädd poesi. Ett annat sätt att uttrycka det hela är att beskriva boken som en inre kontemplationsresa som handlar om att väcka och fördjupa intuitionen. Boken är alltså ett slags öyoga of the mindö.

Bakom detta till synes förbryllande påstående finns några grundläggande tankar. En enkel observation är faktiskt utgångspunkt för hela boken. Och det är observationen att världen inte är välskött. Visst är den fläckvis någorlunda välskött, men helhetens tillstånd imponerar inte. Och vi vet alla att det finns formidabla och synnerligen obehagliga farhågor om vart det hela kan vara väg. Men jag behöver inte fördjupa mig i det nu. Utan nästa enkla, men abstrakta, tanke är att världen i dess nuvarande föga välskötta tillstånd är en perfekt spegling av klokheden i de föreställningar som vi åberopar när vi motiverar och rättfärdigar de handlingar som obestridligen skapar vår gemensamma tillvaro här

på planeten jorden. Det helt centrala för att världen ser ut som den gör, och fungerar som den gör, är alltså de perspektiv som vi använder när vi övertygar oss själva om att vårt agerande är rimligt och försvarbart eller rent av klokt och omdömesgillt.

Inget är alltså viktigare för människan som handlande varelse än det perspektiv hon medvetet eller omedvetet använder för att rättfärdiga sitt agerande. Fakta spelar i och för sig en viss roll, men de är alltid föremål för den sortens inre förhandlingar som handlar om att försvara det perspektiv man har på sig själv och samhället och tingens ordning i stort. Och detta betyder i sin tur att om verklig och positiv förändring skall kunna komma till stånd så måste djupgående förändringar ske av de perspektiv som motiverar och rättfärdigar de handlingar som skapar den värld vi lever i.

Insikten om detta fundamentala förhållande är enligt min mening alldeles för svag i vår tid. De flesta som är engagerade i frågor som rör den långsiktiga samhällsutvecklingen i både det lilla och i det stora nationella eller globala perspektivet är väl medvetna om att det är mycket som ter sig bekymmersamt. Och många är därför upprörda och levererar strängt taget i falskt olika åsikter om varför saker och ting fungerar som de gör, och om vems fel det är att det fungerar som det gör och om vad som absolut måste göras för att allt skall bli mycket bättre. Det pekas helt enkelt flitigt finger.

Men inget är så föga konstruktivt som olika övningar i fördelning av skuld. Ingen träder heroiskt fram och säger, öja men visst, allt är mitt fel! Så därför fortsätter vi envetet att leverera ilska beskyllningar och förebråelser mot dem som vi anser har störst skuld till rådande förhållanden. Till synes omedvetet drivna av den naiva tron att om någon verkligen erkände sin skuld så skulle vi som genom ett under plötsligt inse hur vi i stället borde agera just nu för att allt med oss skulle bli så bra att vi skulle kunna känna oss helt nöjda.

I en tid som vår där villrådigheten är svår och uppenbar, och behovet av djup och omprövande eftertanke stort, ägnar vi oss således i alldeles för stor utsträckning åt ett intensivt, och av förebråelser laddat tvärsäkert käbbel om vilka förslag på konkreta åtgärder som den ena eller andra situationen ovillkorligen kräver. Debattklimatet känns som ett skolexempel på det som inom psykoanalysen kallas reaktionsbildning. Smärtan i att erkänna den djupa osäkerheten och villrådigheten är så stor att den görs omedveten genom ett resolut intagande av en eller annan högst bristfällig, och med stor tvärsäkerhet förfäktad, ståndpunkt. Men detta bidrar förstas bara till ökad förvirring.

Det pågår alltså ett åsiktsfäktande strängt taget utan medvetenhet om att de ståndpunkter som förfäktas känns alldeles självklara och sanna därför att den som förfäktar dem håller sitt eget grundläggande perspektiv för sant. Ja ibland finns det knappt ens en medvetenhet om att de ståndpunkter som framförs är uttryck för ett underliggande perspektiv. Många anser sig helt enkelt bara ha rätt. Och då i underbar motsats till alla som har fel. Men som naturligtvis själva också anser sig ha rätt givet sitt eget perspektiv.

Så i synen på nuläget och framtiden är många, ja nog de flesta, överens. Det behövs genomgripande förändringar och omprövningar för att det inte skall spåra

ur än mer för mänskligheten än vad det redan gjort. Men, och det är inget litet men, de allra flesta anser att det är andra som skall ändra sin uppfattning och sitt agerande. Medan man själv ó Gud ske pris ó inte har något sådant behov. Rätt som man ju har. I varje fall i allt väsentligt.

Av detta följer att så länge den här typen av låsningar eller fixeringar ó som beror på oförmåga att reflektera medvetet över det egna perspektivets natur och begränsningar ó kvarstår, så kommer det mesta att fortsätta som vanligt. Man kan prata om utmaningar, innovationer och nytänkande eller rent av om framtidstro, men de förändringar som man åstadkommer går aldrig på djupet. Framtiden blir en variation på det tema som dominerar nu. Kursen är utlagd av de perspektiv som man inte förmår medvetandegöra och förändra.

En komplikation i sammanhanget är att hur svårt det än är eller kan vara att ändra sig själv, så är det omöjligt att ändra andra. Man kan var hur upprörd som helst över andras näst intill osannolika enfald och rent av ondska, utan att detta gör så mycket annat än att det förstör ens eget goda humör. Djup omprövning av ens grundläggande och näst intill definierande perspektiv på en själv och hur man bör förhålla sig till och agera i världen är en individuell sak. Man kan naturligtvis av olika omständigheter låta sig ödresserasö till att inta en eller annan position, men verklig förändring är en djupt personligt omvälvande och inre sak. Detta gäller alla, ond som god. Och det finns heller inga genvägar.

Så när jag påstår att boken är öen inre kontemplationsresa som handlar om att väcka och fördjupa intuitionenö så betyder det att dess udd är riktad inte främst mot det som jag anser vara de i viss mening bristfälliga perspektiv som skapat och skapar vårt problematiska nu och får framtiden att se hotfull och osäker ut, utan mot den djupdimension av det mänskliga medvetandet som bestämmer det man skulle kunna kalla formatet på det perspektiv som man som enskild människa förmår omfatta.

Detta låter kanske abstrakt. Men det jag syftar på är att det grundläggande perspektiv som man har som människa bestäms och begränsas av en faktor i ens eget medvetande som i bildspråk skulle kunna beskrivas som en öperspektivhållareö. Man kan inte utan vidare byta från ett inskränkt och begränsat perspektiv till ett långt vidare perspektiv. Perspektivbyten eller perspektivvidgning handlar inte i första hand om att man får ny information och kunskap och rättar sig efter det. Nej perspektivvidgning handlar om att formatet på ens öperspektivhållareö måste vidgas så att ett vidare perspektiv ryms eller kan ta fäste, eller rättare sagt tillåts växa fram.

Och det jag kallar öperspektivhållarenö är ett sätt att beskriva en inre realitet som finns i det subtila gränslandet mellan språkvärlden och den inre värld bortom språket, som vi alla bär med oss även om vi inte är medvetna om dess existens. Och skall denna öperspektivhållareö vidgas eller tänjas så att ett vidare, klokare och mer inkluderande perspektiv skall kunna växa fram så kräver det djup kontemplation. Och det är också därför som jag ovan kallade boken ett slags öyoga of the mindö.

Detta betyder att mitt råd till läsarna är att försöka hitta bortom intellektets ständiga försök att få läsandet av boken att begränsas av ambitionen att analysera

fram om man är för eller emot framförda synpunkter. Och att rent av minnas dem. Visst kan och bör man ägna sig en hel del åt sådant. Men boken är primärt skriven som ett stöd för en djupare kontemplation. För en inre färd mot den sfär av medvetandet som bestämmer formatet på det perspektiv som man förmår uppbära.

När det fungerar är koncentrerad kontemplation, där kritiska tankar drivna av olika käpphästar och kanske också av antipatiska känslor måste tillåtas eller förmås vandra mot periferin av ens uppmärksamhetsfält, ett tillstånd av benådad mottaglighet. Plötsligt går det som det heter upp ett ljus. Och inget är egentligen sig riktigt likt efter detta. Det inre rummet visar sig vara större än man trodde, eller uttryckt med andra ord vidgas öperspektivhållarenö. Seendet, perspektivet, fördjupas och man själv förändras i grunden.

Även om min beskrivning ger intryck av att allt sker i ett dramatiskt ögonblick så är det vanligaste att förändringen kommer så sakteliga. Den liksom smyger sig på och upptäcks efterhand. Och det mest påtagliga tecknet på att man gör framsteg på sin inre väg är att ens skuldprojicerande behov av att irriterat och förebrående tänka kring vem fel det är att olika missförhållanden råder börjar klinga av och ersättas av en växande tro på ens egen förmåga att bli mottaglig för och skapa en ljus framtid. En tilltro som när den växt tillräckligt gör att man blir medveten om ett behov att söka sig till sina likar för att tillsammans med dem göra verklighet av ett eller annat framtidsprojekt som med fog kan betraktas som ett frö från den ljusa framtid som är både möjlig och trolig om tillräckligt många människor förstår att omsätta sina bättre sidor i praktiken.

II. Lite spridda omdömen och skörden av recensioner

Ibland dimper det ner mejl med reaktioner på *Vart är världen på väg?* Och ibland blir jag kontaktad på telefon. Dessa kontakter är onekligen värdefulla för en författare. Och i några fall har de varit mycket hjärtberörande. Jag nöjer mig dock med att förmedla två reaktioner.

öTack för boken du skrivit. Den åstadkom flera dagars eufori.ö

"Jag klarade inte skolans undervisning så bra och blev djupt deprimerad på slutet. Därför har det varit så fint att läsa dina böcker. Dels för att få en bekräftelse på att jag inte var psykiskt störd, som jag trodde, eftersom det inte fanns någon att prata med som förstod vad det inre livet var för något. Det blev en lång och svår väg, som jag inte ska betunga dig med. Vi får alla våra prövningar, för att bli starka. ... Tack så hemskt mycket för dina underfundiga och kloka böcker Karl-Erik, som ger mig så bra svar på allt i den här galna världen."

Den kloke Stellan Tengroth nämnde dessutom *Vart är världen på väg?* i sitt [nyhetsbrev](#). Han uttryckte sig så här: öKarl-Erik Edris är en intressant röst som i våras kom ut med sin senaste bok *Vart är världen på väg?* Karl-Erik är imponerande påläst och hans tankar går definitivt utanför en snäv box. Jag delar inte alltid hans syn, men får nya insikter och tvingas utmana min egen bild av världen.ö

Och så noterade jag att [Anna Lindman](#) ó efter mitt framträdande på [NAV](#) ó fällde följande omdöme på Facebook. öJag kan varmt rekommendera Karl-Erik Edris bok! Där finns svar för den som behöver, och väldigt relevanta frågor till oss, till vår tid. Men ännu bättre än boken var att höra honom, så missa inte om ni får chansen.ö

När det gäller recensioner har de stora drakarna inte reagerat. Men det var kanske inte att vänta. Här är dock recensionsskörden så här långt.

Bakom en betalvägg på *Norrländska socialdemokraten* finns Pelle Lindbloms krönika *Den heliga slumpen dräpte människans själ*. Den kan också läsas [här](#).

I *Blaskan* publicerades Michele Kindhs recension. Den kan också läsas [här](#).

Olof Åkerlunds recension publicerades på bloggen *The Collective Conscious* och kan också läsas [här](#).

I *Miljömagasinet* publicerades Yvonne Marcus Meyers recension *Strategi för civilisationsskifte*. Den kan också läsas [här](#).

Jan Pilottis recension publicerade på *Newsvoice* och kan också läsas [här](#).

III. Perfekta julklappar

Vart är världen på väg? finns förstås i den vanliga bokhandeln och på nätet. Till saken hör dock att mitt pris så vitt jag har kunnat utröna är marknadens lägsta!

VIKTIGT! För att beställningarna säkert skall hinna fram före jul så beställ direkt via mejl ó karl-erik@edris-ide.se ó så sänder jag dem omedelbart och mot faktura.

För privatpersoner är priset per bok 220 SEK (inkl moms och frakt). Be gärna om signering om det skulle vara av intresse.

För företag är priset detsamma.

Mängdrabatt ges till både privatpersoner och företag enligt följande (priserna inkluderar moms och frakt):

1-9 böcker kostar 220 per bok.

10-19 böcker kostar 200 SEK per bok.

20 och fler böcker kostar 190 SEK per bok.

Dessutom upprepar jag fjolårets julerbudande. Ett erbjudande som gäller 2015 ut. Det innehåller två s.k. paket.

Dels ledarskapspaketet som innehåller ett ex vardera av *Den vise VD:n* och *Oanade möjligheter: ett ledningsgruppsseminarium i corporate citizenship* för 180:- (inklusive moms och frakt).

Och dels livsfilosofipaketet som innehåller ett ex vardera av *í men vad går det ut på egentligen ó livet alltså* och *I ett annat ljus* för 200:- (inklusive moms och frakt).

Utförlig information om böckerna finns på min [hemsida](#)

IV. Hillesgården

Det har varit en fantastisk höst. Jag har strängt taget jobbat lika mycket som på den tiden när efterfrågan på mina föreläsningar var som störst. Och jag tycker om att jobba. Inget är så tillfredsställande som att vara engagerad i projekt som känns djupt meningsfulla. Jag har visserligen nått den ålder då jag kanske borde som det heter, njuta mitt otium. Men sådant är jag inte intresserad av. Tids nog blir jag kanske det. Jag behöver visserligen vila mer än förr, men för tillfället kör jag på för allt vad tygen håller.

Det som fått mig att bli indragen i alla dessa aktiviteter är inte i första hand att en lavin av erbjudanden om föreläsningar utlösts av min senaste bok. Nej det är mitt långvariga engagemang i [Hillesgårdens](#) väl och ve som gått in i en ny fas. Jag sitter numera i styrelsen för den stiftelse som driver Hillesgården och jag är också intensivt engagerad i ett par delprojekt.

Än så länge kan jag inte dela med mig så mycket av grunderna för min entusiasm över dessa projekt, men jag kan åtminstone nämna dem. Det ena är ett ledarutvecklingsprojekt med ambition att bli ett unikt erbjudande. Den grupp som är engagerad i projektet håller som bäst på att utveckla konceptet. Ledarutveckling är ju ett svårt ämne. Min gamla käpphäst är att öman leder som ärö. Och om man är en skitstövel så bedriver man oundvikligen ett skitstövelledarskap även om man har lärt sig att tala vackert om ledarskap och om sina intentioner.

När jag är på mitt elaka humör brukar jag därför säga att alldeles för många ledarutbildningar är ett slags språkkurser. Man blir uppdaterad på den senaste jargongen på området, dvs. på hur man bör tala om ledarskap i allmänhet och sitt eget ledarskap i synnerhet. Men skall det verkligen bli någon ledarutveckling i praktiken så gäller det att få fart på den personliga utvecklingen. Och vår förhoppning är förstås att vi skall kunna erbjuda ett effektivt koncept för en djupgående ledarutveckling. Och tids nog kommer jag att återkomma till detta.

Det andra projektet är en vidareutveckling av det pris för medmänsklighet som Hillesgården har delat ut i 10 år. Vi har bildat en separat stiftelse för priset ó [Stiftelsen Hillesgårdspriset](#) ó och håller sakta men säkert på att sjösätta projektet. Det pågår alltså en tankeutveckling kring priskategorier och priskriterier som ännu inte framgår tydligt av hemsidan. Och det pågår också en juryrekrytering, och dessutom en utveckling av sponsorprojekt. Jag återkommer förstås också till detta projekt, men kan inte låta bli att dessa jultider lyfta fram möjligheten [att stärka prisets framtid med en gåva!](#)

Låt mig så avslutningsvis lyfta fram ett par artiklar om Hillesgården. Den ena är en inte alldeles färsk ó men icke desto mindre fullt aktuell ó artikel som jag skrev för Ekobankens tidskrift *Goda Affärer* i slutet av förra året. Artikeln finns [på sidan 3 i tidskriften](#).

Och i år har dessutom *Huffington Post* publicerat [en utmärkt artikel om Hillesgården](#) skriven av Alex Ratcliffe.